

KES MÄLETAB? X

23. augustil 1989 möödub 50 aastat Molotovi-Ribbentropi pakti sõlmimisest, 1939.—1941. aastal Baltikumis toimunud uuris 1958. aastal USA Kongressi nn. Kers-teni komisjon, praegu tegeleb sama tööga NSVL Ülemnõukogu asjaomane komisjon, 1939.—1941. aasta sündmuste ühene ja selge paikapanek koos kõigi sellest tulenevate järeldustega on Eesti tulevikule hetkel erakordselt tähtis ülesanne.

Paljud tollastes sündmustes osalejad on paraku aga manalas, mitmed dokumendid ja arhiivimaterjalid kadunud või hävitatud. Ajaloolise pärimuse kogumise käigus on siiski Eesti Muinsuskaitse Seltsi käsutusse saabunud arvukalt 1939.—1940. aastat puudutavaid mälestusi ning originaaldokumente — kõrgema sõjaväelase päevik jms.

Ometi on vajadus neid keerukaid aegu käsitlevate materjalide järele endiselt suur. Ning nii pöördubki Eesti Muinsuskaitse Seltsi ajaloo toimkond kõige laiemal avalikkuse poole palvega saata talle mälestusi neil aastail toimunud.

Mälestustele lisaks on loomulikult oodatud kõikvõimalikud originaalmaterjalid — päevikud, valimisedelid, valimiskomisjonide protokollid, fotod, amatöörfilmid jms. Oluline pole seejuures mitte kaastöö pikkus ega vormistus, vaid eeskätt tume oma rahva mineviku jäädvustamisel kaasa aidata.

Loodame, et meie rahva vastutus oma ajaloo ees on jäänud endiselt kõrgeks, sest vaid ühendatud jõul suudame kirja panna oma kodumaa ajaloo. Sellest sõltub hetkel aga kõige otsesemal kombel ka meie rahva tulevik.

Meie aadress on: 200090 Tallinn, pk. 3141, Sakala 11. Eesti Muinsuskaitse Selts, ajaloo toimkond.

Mart LAAR